

Dominerar suveränitets eller beskyddardiskurs i rättfärdigandet av Amerikanska militära interventioner?

Abstract

This thesis examines the language used in the argumentation for interventions. Language is a mighty tool in every day life but in politics it is the way to survive, which means that language is power. The thesis examines argumentation before the United States interventions in Vietnam 1960 and Afghanistan 2001 to see in which discourse they fit either protective or sovereignty. It finds that the intervention in Vietnam fits in the protective discourse and Afghanistan 2001 in the sovereignty discourse. But the thesis finds it hard to determine that one discourse dominates over the other.

Nyckelord: USA, Vietnam, Afghanistan, just war, interventioner
Antal tecken: 69 501

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
2	Tidigare forskning	2
3	Teori	3
3.1	Just War	3
3.2	Beskyddardiskurs	5
3.3	Suveränitetsdiskurs	7
4	Metod	9
4.1	Val av fall	9
4.2	Textanalys	10
5	Analys	12
5.1	USA i Vietnam	12
5.2	USA i Afghanistan 2001	17
5.3	Beskyddar eller suveränitetsdiskurs?	22
6	Referenser	26

1 Introduktion

Språk och språkanvändning är en nödvändig grund för att uttrycka vad vi tänker och vad vi gör. Språk har en formande sida, att genom användning bygga sociala fenomen som identitet, relationer och trosuppfattningar (Bergström, Boréus, 2012, s. 378).

Citatet fångar upp språket som ett av människans främsta verktyg för att uttrycka känslor, tankar, åsikter, skapa identiteter och relationer. Språket är därför det främsta verktyget inom flertalet yrken inte minst inom politiken. Där det blir ett verktyg för att bygga upp politisk enighet och allmän konsensus för att främja landets utveckling. I den politiska sfären blir språket ett sätt att utöva makt. Uppsatsens undersökning kommer därmed syfta till att undersöka varför interventioner sker genom att se närmare på USAs sätt att använda sig av språk för att rättfärdiga interventioner. Undersökningen kommer att koncentrera sig på interventionen i Vietnam 1960 samt Afghanistan 2001. Där argumentationen kommer undersökas för att se om interventionerna kan placeras in i en suveränitetsdiskurs eller beskyddardiskurs.

Frågeställningen formuleras till:

- Dominerar suveränitets eller beskyddardiskurs i rättfärdigande av Amerikanska militära interventioner?

2 Tidigare forskning

Jag uppmärksammar att det existerar ett brett forskningsfält kring just war och rättfärdigandet av humanitära interventioner. Uppsatsen ämnar göra ett tillägg inom forskningsfältet kring just war och det språkliga rättfärdigandet av interventioner. Inom forskningsramen kommer uppsatsen att ta fasta på Nicholas Wheeler 2002. Det går även inom ramen för just war belysa fram Alex J Bellamy 2014 där han försvarar responsibility to protect samt Bellamy 2012, där han försöker förklara varför civila utsätts för massatrociteter och kräver räddning. I detta sammanhang går det också belysa Bellamy och Dunne 2016, Nicholas J. Wheeler och Frazer Egerton 2009 samt Gareth Evans och Mohamed Sahnoun 2002, vilka är en liten del av de forskare som rör sig i fältet om just war.

3 Teori

Teoridelen inleder med en kort presentation av forskningsfältet kring just war där uppsatsen förankrar sin teoretiska grund. Presentationen övergår till att belysa forskaren Nicholas Wheeler och hans teori om en minimumtröskel för humanitära interventioner som presenteras i boken *Saving Strangers: Humanitarian Intervention in International Society* från 2002. Uppsatsen övergår sedan i att beskriva undersökningens diskurser där minimumtröskeln är grund för beskyddardiskursen medan uppsatsens suveränitetsdiskurs förankrar sig i allmän kritik mot just war från olika teoretiska strömningar. Teoridelen ämnar därmed förankra diskurserna i en teoretisk grund så undersökningen ska bli ett ”fall av något” (Teorell, Svensson, 2007, s. 47).

3.1 Just War

Tänkarna kring just war grundar sig i relationen mellan krig och fred samt när det kan anses vara etiskt försvarbart att använda sig av våld. Det går att se att etiska frågor kring fred, våld och krig varierar i olika kulturer (Shapcott, 2010, s. 151). Inriktningen uppsatsen kommer ta fasta på i just war traditionen är det största fältet, den europeiska inriktningen. Inriktningen kan härledas till den kristna teologen St Augustine vilket ofta citeras som den förste som identifierat när det är tillåtet att använda sig av våldsamma/krigsaktiviteter i statens tjänst. Augustines tankar samlades över tid ihop till en doktrin som beskriver när det är acceptabelt för staten att gå i krig. Det går dock inte att se doktrinen som ett sammanhängande teoretiskt ramverk för att det är ett brett forskningsfält med många bidragsgivare med olika inriktningar (Shapcott, 2010, s. 154). Men som det redan har beskrivits syftar inriktningen att hantera frågan när det är acceptabelt att skada andra genom att reglera våldsanvändning via olika moraliska principer (Shapcott, 2010, s. 151). Trots komplexiteten i europeiska inriktningen sammanfattas den ofta till:

- *Jus ad bellum*: rättfärdigandet av att utkämpa krig eller gå in i krig. Kriteriet kan innehålla principerna: rättfärdig orsak, rättfärdiga intentioner, legitim auktoritet, sista utväg, rimliga förutsättningar för framgång, proportionalitet (Dower, 2009, s. 82 – 83).

- *Jus in bello*: syftar till sättet en aktör handlar i krig, exempelvis vem som attackeras och vilka vapen som används. Principen tar sig uttryck i begreppen diskrimination och proportionalitet. Där den förstnämnda principen syftar till att civila (icke- kombattanter) inte får vara det primära målet för våldsutövandet. Principen om proportionalitet menar på att interventionen måste producera mer gott än ont, med andra ord, våldsanvändningen måste vara i proportion till målsättningen med interventionen (Dower, 2009, s. 82 – 83).

I just war traditionen kommer uppsatsen ta fasta på forskaren Nicholas Wheeler. I boken *Saving Strangers: Humanitarian Intervention in International Society* från 2002 undersöker han i vilken utsträckning humanitära interventioner är ett legitimt undantag för att bryta reglerna om statlig suveränitet, icke- intervention och oviljan att använda våld för att förhindra förtryck av mänskliga rättigheter. Undersökning går på djupet med att undersöka aktörers motiv, hur de legitimerar interventioner mot det internationella samhället och statens befolkning, internationella reaktioner och utkomsten av interventionen i humanitära termer (Wheeler, 2002, s. 1-2). Anledningen till att uppsatsen tar fasta på Wheelers undersökning är för att även den syftar till att undersöka hur staten, i detta fall USA argumenterar för sina motiv att intervensera i Vietnam och Afghanistan. Innan uppsatsen går igenom beskyddardiskursen och de principer som konstituerar Wheelers minimumtröskel måste två punkter i Wheelers tankesätt klargöras för att öka förståelsen för hans argumentation. Den första punkten är hur han ser på legitimiteten för humanitära interventioner och den andra är hur han klassificerar humanitära interventioner

Wheelers syn på humanitära interventioner är sammanlänkat med hans syn på det internationella samhället vilket Wheeler baserar på den engelska skolan och konstruktivistiska tankar. Inriktningarna skapar en världssyn där stater genomsyras av tankar om statlig suveränitet, icke- intervention och avhållsamhet från våldsanvändning. Regler, lagar och normer blir i sammanhanget både hjälpande och begränsande verktyg. Staters handlingsutrymme begränsas om de inte kan rättfärdiga sitt beteende i termer av legitima orsaker i det internationella samhället. Om humanitära interventioner i detta sammanhang kan klassificeras som legitima beror på om stater är villiga att erkänna våldsanvändning som ett legitimt tillvägagångsätt för att stoppa andra staters övergrepp mot mänskliga rättigheter (Wheeler, 2002, s. 4- 6).

Enligt Wheeler uppmärksammar diskussionen om humanitära interventioner konflikten mellan ordning och rättvisa. Wheelers syn på humanitära interventioner grundar sig i den engelska skolans uppdelning mellan pluralister och solidarister. Inriktningarna har skilda idéer om vad som ska klassificeras som legitimerande av humanitära interventioner. Pluralisterna anser att det internationella samhället definierar humanitära interventioner som ett övergrepp mot reglerna om statlig suveränitet, icke-intervention och avhållsamhet från våldsanvändning. Solidaristerna anser att legitimiteten av det internationella samhället måste stärkas genom att fördjupa dess engagemang i rättvisa. Inriktningen anser att individer har rättigheter och skyldigheter i internationell lag där kärnan är att stater accepterar ett moraliskt ansvar att skydda sina egna medborgare men de accepterar även ett vidare förmyndarskap över mänskliga rättigheter på jorden. Förtrycks mänskliga rättigheter i en stat förlorar den legitima rättigheten till att ses som suverän vilket berättigar andra stater att använda våld för att få stopp på övergreppen (Wheeler, 2002, s. 11- 13).

3.2 Beskyddardiskurs

Inledningsvis går det att sammanfatta Wheelers tankar, att det internationella samhället är uppbyggt av komplexa regler och normer där behovet av humanitära interventioner uppkommer när en stat brister i sitt ansvar mot sina invånare (Wheeler, 2002, s. 26 - 27). För att en intervention ska klassas som legitim i detta system måste det existera en minimumtröskel av förhållanden/regler som definierar vad som statuerar en legitim humanitär intervention. Lever inte interventionen upp till dessa krav är den inte humanitär (Wheeler, 2002, s. 21). Wheelers minimumtröskel består av fyra principer som grundar sig i just war traditionen (Wheeler, 2002, s. 33-34). Dessa principer kommer forma grunden för uppsatsens beskyddardiskurs för att de fångar upp det absolut nödvändiga i just war traditionens argumentation för vad som ska klassificeras som en legitim humanitär intervention.

Första kriteriet beskriver att det måste finnas en rättfärdig orsak till varför en stat intervenerar. En rättfärdig orsak är enligt Wheeler en ”supreme humanitarian emergency” där det ända hoppet för de utsatta är att en utomstående aktör kommer till undsättning. Det som Wheeler klassificerar att falla under benämningen “supreme humanitarian emergency” är folkmord, statssponsrade massmord, massutvisningar med våld och stater som går sönder/bryter samman vilket leder till svält och kollaps av lag och ordning.

Ett ansvar läggs på de stater som vill legitimera en väpnad intervention som humanitär är att argumentera för sina motiv för en inhemsk och internationell publik, för att visa på att övergreppen har nått till en gräns där de är ett hot för medborgarna i staten och att någon måste agera. Kriteriet har några problematiska punkter, det första är hur tidigt en intervention ska ske. Det andra är vad som ska klassificeras som ”tydligt bevis” för övergrepp samt sist vad som ska falla under begreppet ”supreme humanitarian emergency”. Det är lättare för en stat att rättfärdiga en militär intervention både inhemskt och internationellt om flertalet dödsfall har skett på storskalig nivå, det är inte tvunget att en stat måste vänta tills blod har spillts. Att bevisa övergrepp blir därmed problematiskt, exempelvis ska det klassificeras i antalet dödsfall och tvångsförflyttningar eller i mer generella termer. Denna problematik sammanfaller med vad som ska klassificeras i ”supreme humanitarian emergency” vilket kommer tas upp i analysdelen (Wheeler, 2002, s. 34- 35).

Andra kriteriet tar upp att våld måste vara sista utvägen för genomförandet av en intervention för att inom just war traditionen ska våld vara sista utvägen (Wheeler, 2002, s. 34). En del i att planera en intervention blir därmed att överväga principen om ”nödvändighet” vilket innebär användandet av väpnade styrkor ska vara tillräcklig för att stoppa övergreppen och inte skapa mer våld. Innan väpnade styrkor används måste alla fredliga medel undersökas för att försöka lösa konflikten. Det som är avgörande för att en intervention ska kunna genomföras är att de stater som ska intervensera måste vara säkra på att de har utforskat alla fredliga vägar innan våld används. Finns det tvivel att staterna inte har försökt alla icke våldsamma medel är staterna moraliskt bundna att sträva efter humanitära mål genom icke våldsamma medel (Wheeler, 2002, s. 35).

Tredje kriteriet stadgar att interventionen måste möta kravet om proportionalitet. Det innebär att våldsanvändande ska användas jämt utan att överstiga skadan den är skapad att förebygga eller avsluta. Uppstår det tvivel att interventionen inte är proportionerlig ska våld undvikas för att inte försvåra en redan komplicerad situation.

En problematisk punkt som är gemensam för både andra och tredje kriteriet är vad som klassificeras som legitima mål vid humanitära interventioner. Allmänna krigsregler som återfinns bland annat i Geneve konventionen och FN stadgan klargör att civila aldrig får vara direkta måltavlor för militärt våld men ändå sker civila förluster vilket kan beskrivas som ”militär nödvändighet”. Det är ett begrepp som används för att rättfärdiga dödandet av civila som en konsekvens av attacker mot legitima militära mål (Wheeler, 2002, s. 34 - 36).

Det sista kriteriet tar upp att det måste finnas en hög trolighet i att våldsanvändningen kommer uppnå en positiv humanitär utkomst (Wheeler, 2002, s. 34). En positiv humanitär utkomst klassificeras då en intervention klarat sig inom ramarna för proportionalitet och accepterat att användningen av våld inte alltid motsätter sig moraliteten i avslutet. En positiv humanitär utkomst kan därmed vara om politisk ordning etableras av en intervenerande stat som är mottaglig för skyddandet av mänskliga rättigheter (Wheeler, 2002, s. 37). Beslutsfattare kan argumentera för att deras tillvägagångsätt är nödvändigt för att det inte fanns några alternativ för att stoppa övergreppen. Det finns en osäkerhet i ett sådant uttalande. Det aldrig går att vara hundra procent säker på att en väpnad intervention kan skapa en positiv humanitär utkomst på grund av att interventionen kan ta en annan karaktär än planerat. Den kan antingen bli våldsammare eller inte lika handlingskraftig som först planerat vilket gör det svårt att se vem interventionen ämnar skydda (Wheeler, 2002, s. 36 -37). Om det framkommer att interventionen inte lever upp till de fyra principerna som belysts i detta stycke går det inte att klassificera den som humanitär (Wheeler, 2002, s. 38).

3.3 Suveränitetsdiskurs

Diskursen består av sju principer som tar fasta på motstånd mot legaliteten av humanitära interventioner (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 482). De sju principerna fångar upp det traditionella sättet att tänka på säkerhet som syftar till statens överlevnad i det internationella systemet (Stern, 2012, s. 149).

Det första kriteriet presenteras av konservativa internationella advokater som anser att allmänhetens bästa upprätthålls genom ett förbud på all våldsanvändning som inte är auktoriserat av FNs säkerhetsråd. Advokaterna argumenterar för att det inte finns något undantag från FN stadgans artikel 2(4) bortsett från rätten till kollektivt självförsvar i artikel 51. Trots att stater agerat som ensamma aktörer har de inte arbetat fram en generell lag för humanitära interventioner, eftersom det inte finns en bas för humanitära interventioner i internationell lag. Det leder till att stater som intervenerar oftast rättfärdigar det med självförsvar (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 482).

Det andra kriteriet baseras på realismen vilket argumenterar för att stater har blandade motiv när de intervenerar en annan stat. Det innebär att det inte finns riktiga humanitära interventioner då de styrs av nationella intressen. Nationella intressen möjliggör för starka stater att intervensera enbart när det passar dem. Interventionerna styrs av uträkningar för att maximera nationens intresse istället för att se till vad som är bäst för de utsatta som interventionen är ämnad att skydda (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 482). Det tredje kriteriet härleds också från realismen som stadgar att politiska ledare inte har den moraliska rätten att spilla egna medborgares blod för att rädda andra lidande främlingar. På grund av att medborgare är ansvariga för staten och därmed är staten enbart deras angelägenhet. Om auktoriteten har brutits ner och staten förtrycker sina medborgare är det medborgare och statens ensak ingen annans (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 482).

Det fjärde kriteriet lyfter fram att i avsaknaden av en opartisk mekanism som bestämmer när en humanitär intervention är tillåten kommer stater utnyttja humanitära motiv som förevändning för att täcka sina nationella egenintressen. Det blir ett problem av utnyttjande. Ett klassiskt exempel är Hitlers argument att det var nödvändigt att invadera Tjeckoslovakien för att skydda "livet och friheten" av den tyska populationen som levde där. Återigen blir det en fråga om att humanitära interventionen blir förevändning för starka stater att lägga sig i de svagares för att säkra sina egenintressen (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 482).

Femte kriteriet tar upp problematiken om selektivitet. Det innebär att stater som planerar interventioner styrs av egenintresse och blir selektiva i val av konflikter de intresserar sig för. Kärnan i selektivetsproblematiken uppstår då stater inte klarar av att hantera fall lika från gång till gång (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 482). Sjätte kriteriet baseras på den pluralistiska samhällsteorin som motsätter sig humanitära interventioner. De anser att det internationella inte definierat vilka moraliska principer som ska styra humanitära interventioner. I avsaknaden av konsensus kring vilka principer som ska styra interventioner kommer de mäktigaste staterna vara fria att tvinga på förbestämda kulturella moraliska principer på de svagare medlemmarna av det internationella samhället (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 483).

Det leder in på det sista kriteriet som säger att humanitära interventioner ska undvikas på grund av att det är omöjligt för "utomstående" att tvinga mänskliga rättigheter på andra. Vissa liberala forskare argumenterar att stater skapas genom medborgares samtycke vilket gör att mänskliga rättigheter inte kan slå rot om de blir påtvingade av utomstående som inte tar hänsyn till den redan existerande inhemska kulturen (Bellamy, Wheeler, 2014, s. 483).

4 Metod

Metodavsnittet kommer att inledas med argument för uppsatsens fall. Det övergår till att redogöra för uppsatsens beskrivande ansats samt metodologiska tillvägagångsätt.

4.1 Val av fall

Undersökningen fokuserar på två fall USA i Vietnam 1960 och Afghanistan 2001 som skiljer sig åt på flera sätt. Det går att uppmärksamma skillnader i världspolitiken vid genomförandet av interventionerna. Interventionen i Vietnam koncentrerar sig kring stoppandet av kommunismens framfart medan interventionen i Afghanistan är till för att skydda landet från hotet från terrorism. Vidare går det att uppmärksamma att interventionerna ligger långt ifrån varandra tidsmässigt vilket kommer underlätta uppsatsens beskrivande ansats eftersom det uppmärksammar historiska förändringar mellan fallen som exempelvis vid interventionen i Vietnam satt Lyndon B. Johnson demokrat på presidentposten (Freidel, Sidey, 2006) Under interventionen i Afghanistan satt George W. Bush, republikan på presidentposten (Gregg II, The Miller Center). Det går även att uppmärksamma skillnader i sammansättningen av senaten under de olika presidentperioderna. Perioden 1955 – 1969 hade demokraterna majoritet i senaten. Perioden 2001- 2003 är en komplicerad period för senaten. Det finns ingen klar majoritet för någon av de politiska delningarna, sätena i senaten var delade 50/50 och minskades en/två stolar för den ena politiska eller den andra politiska inriktningen. Under perioden 2003- 2005 tog republikanerna majoritet med 51 stolar över demokraternas 48 (The United States Senate)

4.2 Textanalys

Uppsatsen har en beskrivande ansats, att beskriva hur USA genom språket rättfärdigar interventioner. För att kunna förklara ett fenomen måste det först beskrivas (Teorell, Svensson, 2007, s. 23). En beskrivande studie ämnar svara på frågor av typen var, när, hur, vem och vilka (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wängnerud, 2012, s. 36). Uppsatsen faller under ”vilka” eller snarare ”vilken” av diskurserna, beskyddar eller suveränitets som dominerar USAs retorik. I den beskrivande ansatsen kommer en jämförelse mellan analysobjekten användas eftersom det kommer underlätta att uppmärksamma/beskriva skillnader och likheter mellan fallen (Teorell, Svensson, 2007, s. 26).

För att nå undersökningens syfte måste det metodologiska tillvägagångssättet klargöras. Uppsatsen kommer använda sig av ett textanalytiskt tillvägagångssätt, mer specifikt den kvalitativa textanalysen för att kunna uppmärksamma hur USA använder sig av språket för att rättfärdiga interventioner. Det nås genom en aktiv läsning där frågor ställs till texten för att lyfta fram argumentation och motiv hos aktörer (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 210). Den kvalitativa textanalysen ämnar därmed klargöra tankestrukturer hos aktören som är viktigt för debatten aktören rör sig i. Det uppsatsen ämnar ta ställning till är i vilken utsträckning argumentationen USA för fram och lever upp till bestämda normer, både rationella och moraliska samt att se hur dessa kan existera tillsammans i existerande samhällsliga konflikter (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 210- 211). De existerande rationella och moraliska normerna i sammanhanget är de diskurser, beskyddar och suveränitet som uppsatsen beskrivit i teoriavsnittet. Uppsatsen inriktar sig därmed på att undersöka makt, förtryck, jämlikhet och ojämlikhet (Bergström, Boréus, 2012, s. 17). Undersökningen rör sig runt frågor om vad som ska/kan klassificeras som verklighet och vad som kan existera. Slutsatsen blir att undersökningen centreras kring verklighetsuppfattning genom att undersöka språket (Bergström, Boréus, 2012, s. 26). I den kvalitativa textanalysen är det viktigt att skapa tydlighet så att argumentationen går att följa därför kan variabler underlätta att konkretisera uppsatsens mål och senare undersökningen (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 214). Det blir en fråga om att identifiera undersökningens beroende och oberoende variabler. Identifiera den beroende variabeln innebär att konkretisera det fenomen som undersökningen ämnar förklara.

De oberoende variablerna är förklaringsvariabler som används för att underlätta undersökningen av den beroende variabeln (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 51). Uppsatsens beroende variabel, det fenomen som uppsatsen ämnar undersöka är vilken diskurs som dominerar USAs rättfärdigande. De oberoende variablerna, förklaringsvariablerna som ska hjälpa undersökningen att nå syftet konstitueras av principerna som tillhör antingen suveränitets eller beskyddande diskursen.

Första steget i undersökningen är att precisera ett antal frågor som ska ställas till textmaterialet för att fånga upp retoriken i USAs rättfärdigande vilket blir basen för analysen. Frågorna möjliggör i ett andra steg att identifiera vilken diskurs interventionerna ska klassificeras som (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 215-216).

Frågorna som kommer ställas till undersökningens material formuleras till:

1. Vad identifierar USA som anledning till intervention?
2. På vilka moraliska och etiska grunder argumenterar USA att intervention är bästa tillvägagångsättet?

En viktig del i undersökningen är valet av material. I material insamlandet väljer jag att ”välja snävt” genom att fokusera på presidentens tal och presskonferenser i upptakten till båda interventionerna (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 220). För att komma åt USAs motiv, legitimerande och vad de anser vara en reell humanitär utkomst. I sammanhanget skulle det gå att lyfta in fler aktörer och undersöka deras yttrande som exempelvis, utrikesministrar samt politiker från olika delar av det politiska spektrumet i USA. Men jag väljer att fokusera enbart på presidenterna dels för att de representerar den generella viljan av folket samt att det skapar en tydlig bild av landets vilja. Undersökningen ämnar plocka fram det manifesta budskapet, det som kan direkt utläsas och lyfta fram det latent budskapet vilket ligger under ytan (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 221). En stor del i undersökningens vikt ligger därmed i tidsjämförelsen som inriktar sig på att uppmärksamma utvecklingstendenser, hur dominerande synsätt har förändrats över tid och vilka politiska huvudlinjer har funnits över tid. För att nå en tydlig röd tråd genom analysen är det viktigt att tydligt redogöra för kriterier och material som har använts genom analysen därför att den skulle kunna genomföras av någon annan (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud, 2012, s. 225).

5 Analys

I denna textanalysiska del kommer argumentationen för interventionerna i Vietnam och Afghanistan undersökas genom en kort inledande bakgrund till inbladningen i Vietnam därefter övergår den till att undersöka presidentens tal och presskonferenser. Analysen fortsätter att undersöka interventionen i Afghanistan med samma tillvägagångsätt för undersökningen av Vietnam. Analysdelen kommer att vägledas av de två frågorna som formulerades i metodavsnittet:

1. Vad identifierar USA som anledning till intervention?
2. På vilka moraliska och etiska grunder argumenterar USA att intervention är bästa tillvägagångsättet?

Frågorna kommer underlätta undersökningen att besvara uppsatsens frågeställning samt undersöka varför interventioner sker.

5.1 USA i Vietnam

Den asiatiska regionen har en brokig historia som inleds när Frankrike under 1800-talet kolonialiserade Indokina. Under andra världskriget förlorar Frankrike regionen till Japan för att sedan vinna tillbaka den efter Japans fall 1945. Det dröjde inte länge förrän Frankrike kände sin position i Indokina hotad av kommunist inspirerade uppror. Perioden efter andra världskriget mellan ca 1950 till 1954 spenderade USA mycket resurser på att förhindra spridningen av kommunism samtidigt som de indirekt gav stöd åt Frankrikes position i Europa. Slutet för Frankrike i Indokina kom med slaget vid Dien Bien Phu 1954 vilket ledde till uppdelningen i Nord och Sydvietnam, Cambodja och Laos (Colman, 2010, s. 24). I Vietnam uppstod en konflikt mellan de nordliga och sydliga delarna eftersom delningen kom att innebära att regionerna styrdes av olika politiska strömningar. Den norra delen styrdes av en kommunistisk och nationalistisk regim som kämpat mot det franska kolonialstyret och mot Japanerna under andra världskriget. Den sydliga delen etablerade en icke-kommunistisk regim som kom att styras av Ngo Dinh Diem efter 1956.

Diem som var katolik hade stora problem med att konsolidera sitt styre med den övervägande buddistiska populationen i regionen. USA gav Diem militärt och ekonomiskt stöd under perioden då han försökte konsolidera sin makt för att förhindra kommunismens framfart i den sydliga delen. Under 1950- talet växte en kommunistisk gerilla fram i Sydvietnam, Viet Cong. Gerillan kämpade för att störta Diems regering och fick under 1960-talets tidiga del militärt och ekonomiskt stöd från den kommunistiska regimen i norra Vietnam. Konflikten kan betraktas på tre sätt, först som ett inbördeskrig mellan grupperna som är för Diem eller mot Diem. Den kan även betraktas som en vilja att återföreninga den norra delen med den södra. Sist, kan konflikten beskrivas som Sino- Sovjetiska blockets försök att erövra tredje världen och införa kommunistiska regimer. De amerikanska presidenterna var därför ovilliga att se Sydvietnam erövrats av kommunistiska styrkor och ansåg det nödvändigt att förhindra framfarten av kommunismen. Den amerikanska inblandningen i regionen inleddes med president Truman och fortsattes av president Eisenhower vilka placerade militära rådgivare i regionen (Germany, Foreign Affairs, The Miller Center). När president Kennedy mördades 1963 svors vicepresidenten Lyndon B. Johnson in som ny president (Freidel, Sidey, 2006). Under Kennedys sista år och inledningen av Johnsons mandatperiod, 1960 till 1964 inducerades gradvist militära rådgivare och specialförband i Vietnam (Global policy forum, 2005). Johnson fortsatte den politiska inriktningen som hans föregångare påbörjat i Vietnam konflikten. Syftet var att hålla Sydvietnam fritt från kommunismen, därför att det fanns en rädsla i USA för om Vietnam föll under kommunistiskt styre skulle andra asiatiska nationer följa i samma spår (Germany, Foreign Affairs, The Miller Center).

Första gången president Johnson höll tal efter att han blivit in svuren som president den 27 november 1963 var målet att ena landet i en tid av sorg efter Kennedys mord ”No words are strong enough to express our determination to continue the forward thrust of America that he began”. I talet belyste han också att nationen har tidigare haft modet att söka fred och modet att riskera krig vilket har bevisat USA som en vän till de som söker fred och frihet. USA har visat för dem som förkastat vägen till fred och frihet och som försöker tvinga på andra tyranni att USA är en stor fiende. Johnson lyfter fram att det är viktigt att nationen håller sina löften till Sydvietnam och till väst Berlin, att inte vekna i sitt sökande för fred. Presidenten stadgar att nationen måste vara beredd både för maktkonfrontation samt maktbegränsning, att nationen måste vara inställd på ”defend the national interest and to negotiate the common interest”. Johnson kommenterar att de som testar nationens mod kommer se att det är starkt, de som söker vänskap kommer se att det hederligt, ”We will demonstrate anew that the strong

can be just in the use of strength; and the just can be strong in the defense of justice” (Johnson address to Joint Session of Congress 1963). Här går det att belysa att i inledningskedet av Johnsons mandatperiod pågår en insats i regionen vilket kan härledas till en rädsla för kommunismens utbredning. Argumentationen för en fortsatt inblandning bygger på historiska argument från tidigare presidenters arbete för fred och säkerhet i världen.

1963 godkände president Johnson NSAM 273, en promemoria från nationella säkerhetstjänsten som möjliggjorde fortsatt assistans till invånarna och regeringen i Sydvietnam för att vinna över den kommunistiskt stödda gerillan Viet Cong. När försöken misslyckades började Johnson trappa upp amerikanska åtagandena genom att i januari 1964 godkänna OPLAN 34A- 64. Den ökade infiltrationen och hemliga operationer mot norra Vietnam samt föra över ansvaret för konflikten från CIA till amerikanska militären (Germany, Foreign Affairs, The Miller Center). På en presskonferens i februari 1964 beskrev president Johnson att den amerikanska inblandningen i Vietnam grundade sig i en vilja att skapa fred och frihet i alla delar av världen, ”Progress toward these ends is frequently slow and rarely dramatic, but it should be viewed in the perspective of history and not headlines” (Johnson, 1964, Press Conference). När operationen Hop Tac misslyckades med målet att rensa ut den kommunistiska gerillan från områden nära Saigon godkände Johnson 1964 förslaget NSAM 288. Den uppmanade till en upptrappning av den amerikanska inblandningen i Sydvietnamesiska affärer och större användning av militärt våld vilket skulle innebära att planera för luftattacker mot norra Vietnam (Germany, Foreign Affairs, The Miller Center).

President Johnson uttalades sig om situationen i Vietnam vid ”the Ninety Sixth Charter Day Observances” 21 februari 1964.

”The world has become small and turbulent. New challenges knock daily at the White House, America's front door. In South Viet-Nam, terror and violence, directed and supplied by outside enemies, press against the lives and the liberties of a people who seek only to be left in peace. for 10 years our country has been committed to the support of their freedom, and that commitment we will continue to honor. The contest in which South Viet-Nam is now engaged is first and foremost a contest to be won by the government and the people of that country for themselves. But those engaged in external direction and supply would do well to be reminded and to remember that this type of aggression is a deeply dangerous game” (Johnson adress at the Ninety Sixth Charter Day Observances 1964).

När situationen i Vietnam försvåras synliggörs detta i den amerikanska argumentationen när presidenten börjar prata om en långsam kamp. Det främsta arbetet ligger fortfarande på den Sydvietnamesiska regeringen men med fortsatt stöd från USA.

Den 29 februari 1964 håller presidenten en presskonferens på utrikesdepartementet där han ger en uppdatering av amerikanska inblandningen i Vietnam. Johnson stadgar, ”We have a very difficult situation in Viet- Nam”. USA fortsätter stödja, ge råd och träna Sydvietnamesiska armén. USA måste lita på den Sydvietnamesiska armén att skydda landets befolkning. Presidenten kommenterar att, ”I do not think that the speculation that has been made that we should enter into a neutralization of that area, or that we are losing the fight in that area, or that things have gone to pot there, are at all justified”. Johnson beskriver att USA har daglig kontakt med Sydvietnam. USA känner att de följer rätt kurs med inblandningen i regionen och att amerikanska nationella intressen är skyddade (Johnson press conference at state department 1964). På en lunch för den internationella presskåren 20 april 1964 pratar presidenten om situationen i Vietnam, ”In Viet-Nam the Communists today try the more insidious, but the equally dangerous, methods of subversion, terror, and guerrilla warfare. They conduct a campaign organized, directed, supplied, and supported from Hanoi. This, too, we will prove futile”. Johnson stadgar att ett misslyckande med att svara på denna verklighet skulle reflektera negativt på nationens ära (Johnsons speech to the Associated Press Luncheon 1964). Det skulle underminera det globala förtroendet för Amerikas mod och övertyga varje nation i Syd Asien att de måste vika sig för kommunismen för att överleva:

“So let no one doubt that we are in this battle as long as South Viet-Nam wants our support and needs our assistance to protect its freedom. No negotiated settlement in Viet-Nam is possible, as long as the Communists hope to achieve victory by force. Once war seems hopeless, then peace may be possible. The door is always open to any settlement which assures the independence of South Viet-Nam, and its freedom to seek help for its protection” (Johnsons speech to the Associated Press Luncheon 1964).

Det går att uppmärksamma en intensifiering av den amerikanska argumentationen som nu utpekar kommunismen som ett av de största hoten mot freden i Vietnam. Johnson blir nu blivningen att försvara interventionens tillvägagångsätt som det ända sättet att stabilisera regionen.

På en presskonferens på utrikesdepartementet den 24 juli 1964 uttalar presidenten sig om läget i Vietnam och USAs roll i konflikten. Johnson beskriver att, ”We are determined to support the freedom and the independence of South Viet-Nam”. Han berättar att Sydvietnam är i kontinuerlig konsultation med USA, att policyn för de båda länderna är lika, att öka effektiviteten av programmet i landet politiskt, socialt, ekonomiskt och militärt:

”It is true that there is danger and provocation from the North, and such provocation could force a response, but it is also true that the United States seeks no wider war. Other friends suggest that this problem must be moved to a conference table and, indeed, if others would keep the solemn agreements already signed at a conference table, there would be no problem in South Viet-Nam. If those who practice terror and ambush and murder will simply honor their existing agreements, there can easily be peace in Southeast Asia immediately.

But we do not believe in a conference called to ratify terror, so our policy is unchanged” (Johnson Press Conference at the State Department 1964).

Vidare belyser han att i tio år och under tre olika administrationer har USA varit engagerad i friheten och självständigheten av Sydvietnam och hjälpt andra att hjälpa sig själv. Under dessa tio år har nationen tagit de åtgärder som varit nödvändiga, skickat män och bistått med verktyg för specifika åtgärder vid olika tidpunkter. Det är en policy som USA kommer fortsätta följa och sträva efter att bli mer effektiva i (Johnson, Press Conference at the State Department 1964). I augusti 1964 kom rapporter om att ett amerikanskt krigsfartyg blivit attackerat i Tonkinbukten. President Johnson vände sig till kongressen för att få stöd i fortsatt inblandning i regionen. Det arbetades fram en resolution vilken röstades för i senaten med 98 mot 2, samt efter en enhällig godkännande röstning i kongressen genomdrevs resolutionen om Tonkinbukten. Resolutionen gav presidenten auktoritet att göra åtgärder som exempelvis, skydda väpnade styrkor i regionen. Johnson kom senare att använda resolutionen som ett funktionellt godkännande för krig men kritiker anser att Johnson skulle vänt sig till kongressen för ett formellt krigsgodkännande (Germany, Foreign Affairs, The Miller Center).

Den 4:e augusti 1964 håller presidenten tal för att informera om vad som skett.

”In the larger sense this new act of aggression, aimed directly at our own forces, again brings home to all of us in the United States the importance of the struggle for peace and security in southeast Asia. Aggression by terror against the peaceful villagers of South Viet-Nam has now been joined by open aggression on the high seas against the United States of America. The determination of all Americans to carry out our full commitment to the people and to the government of South Viet-Nam will be redoubled by this outrage. Yet our response, for the present, will be limited and fitting. We Americans know, although others appear to forget, the risks of spreading conflict. We still seek no wider war” (Johnson, Report on the Gulf of Tonkin Incident 1964).

Nu synliggörs den första frågan, vad USA identifierar som anledning till intervention eller i detta fall fortsatt inblandning. Den kritiska punkten som förändrar amerikanska inbländningen är då nationens krigsskepp utsätts för direkt aggression. Handlingen skapar en större beslutsamhet i att upprätthålla löftet till den Sydvietnamesiska befolkningen, att få slut på Viet Congs aggressioner och stoppa kommunismens utbredning.

Dagen efter attacken, den femte augusti 1964, talar Johnson på Universitetet Syracuse om vad som skett i Vietnam. Han informerar om att den andra augusti genomfördes attacker mot den amerikanska jagaren Maddox i Tonkinbukten av fientliga fartyg från Nord Vietnam. Presidenten fortsatte berätta att den fjärde augusti upprepades dessa attacker mot amerikanska krigsskepp och stadgar, ”The attacks were unprovoked. The attacks have been answered”.

Presidenten fortsätter med att beskriva attackerna genom att förklara:

”The Gulf of Tonkin may be distant, but none can be detached about what has happened there. Aggression--deliberate, willful, and systematic aggression--has unmasked its face to the entire world. The world remembers--the world must never forget--that aggression unchallenged is aggression unleashed ” ” (Johnson, Remarks on Vietnam at Syracuse University 1964).

Presidenten uppmanar män som söker uppnå fred att kritiskt granska det amerikanska tillvägagångsättet. Han fortsätter beskriva att nationen inte har glömt sina löften, sina allierade och därmed svarar USA på denna aggression med bestämt handlande. Johnson förklarade vidare att två administrationer före honom hade varit bekymrade över de hot mot fred och säkerhet människorna i sydöstra Asien möter från den kommunistiska regeringen i Norra Vietnam.

”President Eisenhower sought--and President Kennedy sought--the same objectives that I still seek: That the governments of southeast Asia honor the international agreements which apply in the area; That those governments leave each other alone; That they resolve their differences peacefully; That they devote their talents to bettering the lives of their peoples by working against poverty and disease and ignorance” (Johnson, Remarks on Vietnam at Syracuse University 1964).

Här synliggörs nu svaret på den andra frågan som tar upp på vilka etiska och moraliska grunder interventionen byggs på. Johnson bygger sin argumentation på historiska grunder, på arvet från tidigare administrationer. USA är ett land som hjälper andra, sprider fred och säkerhet. En del i argumentationen är förhindrandet av kommunismen och dess ökande aggressioner via Viet Cong mot befolkningen. Därmed går det att uppmärksamma principer som fred, säkerhet, stabilitet och förhindrandet av kommunism som etiska och moraliska grunder till intervention.

5.2 USA i Afghanistan 2001

År 2000 vann George W. Bush efter en intensiv valkampanj mot Al Gore (Gregg II, Campaign and Elections, The Miller Center).

I sitt första tal som amerikansk president stadgar Bush:

”We will build our defenses beyond challenge, lest weakness invite challenge. We will confront weapons of mass destruction, so that a new century is spared new horrors. The enemies of liberty and our country should make no mistake: America remains engaged in the world by history and by choice, shaping a balance of power that favors freedom. We will defend our allies and our interests. We will show purpose without arrogance. We will meet aggression and bad faith with resolve and strength. And to all nations, we will speak for the values that gave our nation birth” (Bush first Inaugural adress 2001).

Presidenten försöker med sitt första tal bygga upp en bild av en stat som är stark, orädd, redo för att möta utmaningar och sprida frihet i världen. Allierade kommer möta en nation utan arrogans som kämpar för de grundvärden USA byggdes på.

Den elfte september 2001 inträffade terrorattackerna och administrationen var tvungen att bygga upp förtroende och skapa en stabil och stark regering som medborgarna kan ställa sig bakom (Gregg II, Domestic Affairs, The Miller Center). På kvällen efter attackerna hade skett talade presidenten till nationen för att informera om vad som inträffat. Han inleder, ”Good evening. Today, our fellow citizens, our way of life, our very freedom came under attack in a series of deliberate and deadly terrorist acts”. Bush fortsätter att informera om offren som befann sig i flygplan eller på kontor, de var sekreterare, affärsmän, kvinnor, militära och federala arbetare, mammor och pappor, vänner och grannar och, ” Thousands of lives were suddenly ended by evil, despicable acts of terror”. Presidenten fortsatte att tala om vad som drev de skyldiga till att genomföra dessa dåd.

”These acts of mass murder were intended to frighten our nation into chaos and retreat. But they have failed; our country is strong. A great people has been moved to defend a great nation. Terrorist attacks can shake the foundations of our biggest buildings, but they cannot touch the foundation of America. These acts shattered steel, but they cannot dent the steel of American resolve. America was targeted for attack because we're the brightest beacon for freedom and opportunity in the world. And no one will keep that light from shining. Today, our nation saw evil, the very worst of human nature. And we responded with the best of America -- with the daring of our rescue workers, with the caring for strangers and neighbors who came to give blood and help in any way they could” (Bush address to the nation on the terrorist attacks 2001).

Bush belyste även i detta tal vilka resurser som läggs på att hitta de som låg bakom attentaten. Han säger ”The search is underway for those who are behind these evil acts”. Presidenten fortsätter informera att han riktar alla resurser till de samhällsorgan som behöver stödjas i jakten på de som ligger bakom attackerna och ställa dem inför rätta. Han förklarar, ”We will make no distinction between the terrorists who committed these acts and those who harbor them. [...] America and our friends and allies join with all those who want peace and security in the world, and we stand together to win the war against terrorism”. Bush avslutar genom att konstatera, idag (11 september) var den dag då amerikaner från olika delar och livsöden enades i beslutsamhet för rättvisa och fred. Presidenten avslutar talet genom att säga, ”America has stood down enemies before, and we will do so this time. None of us will ever forget this day. Yet, we go forward to defend freedom and all that is good and just in our world” (Bush address to the nation on the terrorist attacks 2001).

Före attackerna den elfte september 2001 hade tidigare amerikanska administrationer värderat hotet från Al Qaeda som ett hot mot fredsgenomdrivande åtgärder i regionen (Ralph, 2013, s. 1-2). Administrationerna tenderade att värdera terrorister som icke- statliga aktörer och att krig ska föras mellan stater eftersom de innehar våldsmonopol. Det användes bidrag från CIA som en del i policy för att motverka terrorism genom att stödja anti- taliban gruppen Northern Alliance som kämpade mot talibanerna och Al Qaeda i Afghanistan (Ralph, 2013, s. 1-2).

I och med attackerna den elfte september uppmärksammades USA på det hot militanta islamistiska terroristorganisationen Al Qaeda och dess ledare Usama bin Laden utgjorde. Organisationen hade blivit erbjuden fristad i Afghanistan av den militanta islamistiska regimen av talibaner som kontrollerade Afghanistan. I utbyte använde Usama bin Laden sin egen förmögenhet för att stödja taliban regimen (Gregg II, Foreign Affairs, The Miller Center).

President Bush ansåg att USA historiskt mist trovärdighet på grund av att landet misslyckats med att effektivt hantera hot från terrorism under 1990-talet. Landets oförmåga att hantera hotet från terrorismen agerade därmed som en öppen inbjudan att attackera landet. Det gjorde att Bush ville göra ett tydligt ställningstagande efter attackerna och godkände amerikanska trupper att tåga in i Afghanistan. Kongressen godkände en gemensam resolution som tillät användningen av våld mot de som låg bakom elfte september attackerna som Bush skrev under den 18 september 2001. Den 7 oktober påbörjades flyganfall mot talibanska militäranläggningar och Al Qaedas tränings läger. Planen för att ta hand om hotet från terrorismen i Afghanistan döptes till "Operation Enduring Freedom" (Gregg II, Foreign Affairs, The Miller Center).

Efter attackerna argumenterade USA för att nationens frihet är under hot, de värden nationen står för och byggdes på attackerats utifrån av aktörer som vill skrämman nationen till kaos. Men som Bush beskriver, nationen är stark och dessa attacker har fört medborgarna närmare varandra och beslutsamheten att hitta förövarna bakom attackerna är största prioritet.

Den 22 september talade presidenten inför kongressen om handlingsplanen för att hantera attackerna den elfte september. Presidenten inleder med att prata om situationen i nationen, "My fellow citizens, for the last nine days, the entire world has seen for itself the state of our Union -- and it is strong. Tonight we are a country awakened to danger and called to defend freedom". Nationens sorg har omvandlats till ilska och ilska har blivit beslutsamhet, "Whether we bring our enemies to justice, or bring justice to our enemies, justice will be done". President Bush fortsätter sedan att prata om attackerna, "On September the 11th, enemies of freedom committed an act of war against our country". USA har tidigare känt av krig men de senaste 136 åren har dessa utkämpas på utländsk mark. Han fortsätter med "Americans have known the casualties of war -- but not at the center of a great city on a peaceful morning. Americans have known surprise attacks -- but never before on thousands of civilians".

Men på en dag fördes detta på nationen "and night fell on a different world, a world where freedom itself is under attack". Presidenten uppmärksammar att Amerika nu har många frågor och han ska försöka svara på dem:

"The evidence we have gathered all points to a collection of loosely affiliated terrorist organizations known as al Qaeda. They are the same murderers indicted for bombing American embassies in Tanzania and Kenya, and responsible for bombing the USS Cole. Al Qaeda is to terror what the mafia is to crime. But its goal is not making money; its goal is remaking the world -- and imposing its radical beliefs on people everywhere. The terrorists practice a fringe form of Islamic extremism that has been rejected by Muslim scholars and the vast majority of Muslim clerics -- a fringe movement that perverts the peaceful teachings of Islam. The terrorists' directive commands them to kill Christians and Jews, to kill all Americans, and make no distinction among military and civilians, including women and children" (Bush Address on the U.S. Response to the Attacks of 11 september 2001).

Bush övergår i att prata direkt om Al Qaeda och gruppens involvering i Afghanistan, "This group and its leader -- a person named Osama bin Laden -- are linked to many other organizations in different countries, including the Egyptian Islamic Jihad and the Islamic Movement of Uzbekistan. Individer rekryteras i olika länder, städer och stadsdelar och förs till läger som exempelvis i Afghanistan där de tränas i olika taktiker för terror efter skickas de tillbaka till sina hem eller andra platser runt om i världen för att planera ondska och terror. Presidenten övergår i att prata om Al Qaedas inflytande i Afghanistan, " The leadership of al Qaeda has great influence in Afghanistan and supports the Taliban regime in controlling most of that country. In Afghanistan, we see al Qaeda's vision for the world". Han fortsätter med att konstituera att många av de Afghanska medborgarna har blivit brutaliserade, många svälter och många har flytt från landet. I detta sammanhang visar presidenten USAs stöd för medborgarna:

"The United States respects the people of Afghanistan -- after all, we are currently its largest source of humanitarian aid -- but we condemn the Taliban regime. It is not only repressing its own people, it is threatening people everywhere by sponsoring and sheltering and supplying terrorists. By aiding and abetting murder, the Taliban regime is committing murder" (Bush Address on the U.S. Response to the Attacks of 11 september 2001).

Presidenten fortsätter att specificera exakt vad som är hotet, "Our enemy is a radical network of terrorists, and every government that supports them. Our war on terror begins with al Qaeda, but it does not end there. It will not end until every terrorist group of global reach has been found, stopped and defeated". Bush uppmärksammar att många amerikaner nu frågar sig hur kriget kommer att utkämpas och hur det slutligen kommer att vinnas. Han förklarar att alla tillgängliga resurser kommer att användas, varje åtgärd för diplomati, varje verktyg för underrättelse, varje rättsligt organ, ekonomiskt inflytande och vapen för krig för "the disruption and to the defeat of the global terror network". Det innebär att nationens tillvägagångsätt kommer innebära mer än "instant retaliation and isolated strikes".

Presidenten säger att medborgarna inte kan vänta sig ett isolerat slag utan en lång kampanj som aldrig tidigare upplevts. Det kan eventuellt komma att visas som dramatiska tillslag på tv.

Presidenten beskriver att kampen kommer var lång och hård genom att säga:

”We will starve terrorists of funding, turn them one against another, drive them from place to place, until there is no refuge or no rest. And we will pursue nations that provide aid or safe haven to terrorism. Every nation, in every region, now has a decision to make. Either you are with us, or you are with the terrorists. [...] From this day forward, any nation that continues to harbor or support terrorism will be regarded by the United States as a hostile regime. Our nation has been put on notice: We are not immune from attack. We will take defensive measures against terrorism to protect Americans” (Bush Address on the U.S. Response to the Attacks of 11 september 2001).

Försvarsåtgärderna i skuggan av dessa nationella förändringar är att landet kommer enas för att ge rättsväsendet mer verktyg för att finna terrorister på amerikans mark. Det kommer också behövas att landet går samman och stärker underrättelsekapaciteten för att ta reda på terror planer innan de agerar och lokalisera dem innan de slår till. Presidenten avslutar talet med att tala direkt till nationen:

”Some speak of an age of terror. I know there are struggles ahead, and dangers to face. But this country will define our times, not be defined by them. As long as the United States of America is determined and strong, this will not be an age of terror; this will be an age of liberty, here and across the world. Great harm has been done to us. We have suffered great loss. And in our grief and anger we have found our mission and our moment. Freedom and fear are at war. The advance of human freedom -- the great achievement of our time, and the great hope of every time -- now depends on us. Our nation -- this generation -- will lift a dark threat of violence from our people and our future. We will rally the world to this cause by our efforts, by our courage. We will not tire, we will not falter, and we will not fail” (Bush Address on the U.S. Response to the Attacks of 11 september 2001).

Nu går det att knyta an till frågorna som beskrevs i metodavsnittet som belyser anledningen till intervention samt frågan om vilka etiska och moraliska grunder interventionen bygger på. Anledningen till den amerikanska interventionen i Afghanistan argumenterar Bush är för att skydda nationen, ”and night fell on a different world, a world where freedom itself is under attack”. Eftersom nationens frihet är under attack på grund av att, ”enemies of freedom committed an act of war against our country”. I och med att USA tolkar attackerna som en krigshandling är den uteslutande åtgärden att skydda sin nation genom självförsvar. De moraliska och etiska grunderna USA bygger sin argumentation på är att skydda sin nation mot flera hot och en del i detta är att finna de skyldiga bakom attackerna samt att ställa dem inför rätta. Dessutom ser de interventionen som en del i ett större sammanhang att hjälpa befolkningen som förtrycks av taliban regimen att uppnå fred och stabilitet. Målsättningen är att bygga mänskliga fri och rättigheter ”the great achievement of our time, and the great hope of every time -- now depends on us” (Bush Address on the U.S. Response to the Attacks of 11 september 2001).

5.3 Beskyddar eller suveränitetsdiskurs?

Syftet med kommande del är att besvara uppsatsens frågeställning att utifrån textanalysen placera in interventionerna i diskurserna som beskrevs i teoridelen samt att se om en generell slutsats kan dras om vilken diskurs som dominerar landets argumentation.

Inledningsvis går det att återkoppla till beskyddardiskursens fyra kriterier som beskrevs i teoridelen. Kortfattat går det att sammanfatta diskursen till att innehålla tankar om rättfärdig orsak, där Wheeler använder sig av ”supreme humanitarian emergency”, att våldsanvändning måste vara sista utvägen och måste värderas som nödvändig för att nå en lösning. Diskursen belyser även om våld bedöms som nödvändig måste den vara proportionerlig och inte överstiga skadan som interventionen är till för att stoppa, samt sist att interventionen måste nå en positiv humanitär utkomst. I denna diskurs anser jag det svårt att argumentera för att interventionen i Afghanistan faller in. Främsta argumenten för intervention går i linje med att skydda den egna nationen mot utomstående hot, finna de skyldiga och ställa dem inför rätta. Med andra ord, argumenten för intervention formuleras i nationella termer att skydda de egna medborgarna och kämpa för nationens värden som är under attack. Jag återkommer till interventionen för att argumentera hur den faller in under suveränitetsdiskursen.

Däremot anser jag att av textanalysen går det spåra argument för interventionen i Vietnam går placera in under beskyddardiskursen. Interventionen är dock inte ett rent typexempel som faller in under de fyra kriterierna för minimumtröskeln som beskrivs till exempel om interventionen är en ”supreme humanitarian emergency”. Wheeler klassificerar begreppet att innehålla folkmord, statssponsrade massmord, massutvisningar med våld, sönderfallande stater och svällt, kollaps av lag och ordning där det ända hoppet för överlevnad är om en annan stat intervenerar för att ge säkerhet åt medborgarna. USA argumenterar i fallet Vietnam att delningen av landet har lett till en försämring av lag och ordning vilket möjliggör för kommunismen att slå rot i norr och blir till ett hot för syd. Det ända sättet för att Sydvietnamesiska befolkningen ska kunna leva ett normalt liv utan förtryck är genom amerikanskt stöd. Interventionen är ingen klar ”supreme humanitarian emergency” men det sker en argumentation kring en avsaknad av lag och ordning där den Sydvietnamesiska delen inte klarar att beskydda sin egen befolkning. Johnson argumenterar för att interventionen är nödvändig och proportionerlig i fråga till hot Sydvietnamesiska befolkningen möter.

Han argumenterar för att ”I do not think that the speculation that has been made that we should enter into a neutralization of that area” och argumenterar vidare, “So let no one doubt that we are in this battle as long as South Viet-Nam wants our support and needs our assistance to protect its freedom. No negotiated settlement in Viet-Nam is possible, as long as the Communists hope to achieve victory by force. Johnson stadgar även ”The door is always open to any settlement which assures the independence of South Viet-Nam, and its freedom to seek help for its protection”. Interventionen är enligt USA proportionerlig för målet att rensa ut den kommunistiska gerillan från Sydvietnam och säkra att regionen inte faller under kommunistiskt styre. Argumentationen går i linje med att när allierade behöver hjälp att säkra nationen, stadga fred och säkerhet viker sig inte USA. Universella principer så som frihet, säkerhet och valet att skapa ett demokratiskt styre är människans rätt, därav är inte en neutralisering av regionen möjlig för att den humanitära utkomsten kommer uppnås när gerillan är bekämpad och frihet för Sydvietnamesiska befolkningen uppnåtts.

Fokuserar vi vidare på interventionen i Afghanistan går det att belysa som tidigare beskrivits att den inte faller in under beskyddardiskursen utan går att placera i suveränitetsdiskursen. I teoriavsnittet beskrivs den generella linjen för diskursen i argument för den egna statens överlevnad i det internationella systemet där det nationella egenintresset sätts framför behovet av andra nationer. Via textanalysen om interventionen i Afghanistan går det att spåra argument som faller i argumentationslinjen som främjar statens överlevnad i och med att Bush beskriver en bild där nationens grundläggande principer är under attack från utomstående fiender. Bilden byggs upp genom att Bush argumenterar för att ”enemies of freedom committed an act of war against our country” och ”our way of life, our very freedom came under attack in a series of deliberate and deadly terrorist acts” samt ”we stand together to win the war against terrorism”. Den ända vägen för överlevnad är att finna och ställa de skyldiga till rätta genom att starta ”war against terrorism”.

Suveränitetsdiskursen består av sju kriterier som förklaras utförligt i teoriavsnittet. En kort sammanfattning av diskursen är den för fram tankar om att auktorisering av våldsanvändning enbart kan komma från FNs säkerhetsråd bortsatt från rätten till självförsvar. Diskursen lyfter även fram tankar om att interventioner görs av nationella egenintressen och att stater inte har rätt att offra egna medborgares liv för att rädda andra. Den belyser avsaknaden av en opartisk mekanism vilket väcker tankar om interventioner snarare utnyttjar än hjälper, vilket har sin i problematiken kring stater som inte klarar av att hantera fall lika från gång till gång.

Slutligen tar den upp att det inte finns överenskomna moraliska principer kring utförandet av humanitära interventioner vilket gör att förbestämda kulturella värderingar tvingas på de som blir intervenerade där dessa inte passar in och därmed inte slår rot.

Textanalysen visar på att Amerikanska argumentationen bygger på rätten till självförsvar för att staten argumenterar att de är under attack. Det är en intervention som styrs av egenintresse mot målet att finna och ställa de skyldiga för attackerna inför rätta. Trots det nationella egenintresset bakom interventionen går det att uppmärksamma humanitära strömningar i argumentationen genom att USA belyser hur den sittande taliban regeringen förtrycker befolkningen och Amerikas inblandning i regionen kan hjälpa dessa individer för att interventionen kommer hantera inte bara Al Quaida utan även talibanerna. Interventionen kan ses som ett exempel av selektivitet då USA bestämmer att Afghanistan är målet trots att det är en icke- statlig aktör som är det verkliga målet, där USAs nationella intresse styr rättfärdigandet. Tendenserna om utnyttjande och påtvingande av redan förutbestämda principer är svåra att besvara utifrån denna undersökning. Det krävs en annan undersökning som inriktar sig på de redan existerande förhållanden i länderna som interveneras i.

Baserat på uppsatsens textanalys har undersökningen uppnått målet att placera in interventionerna i antingen en beskyddardiskurs eller suveränitetsdiskurs. Undersökningen har även visat på att interventionerna inte är några typexempel av diskurserna eftersom de inte fångar upp alla kriterier som beskrivits i teoridelen. En stor del av undersökningen har varit att spåra argumentationslinjen och finna drag av diskurserna i amerikanska argumentationerna för båda interventionerna. Undersökningen har därmed placerat Vietnam interventionen under beskyddardiskursen och Afghanistan interventionen under suveränitetsdiskursen. Trots att de placeras in i olika diskurser går det att ta fasta på att likheter i argumentationen vilket baseras på att båda interventionerna hade en begränsande målsättning i att förhindra spridandet av det USA anser vara ”skadlig” ideologi. I Vietnams fall kommunism och i Afghanistan militant islamism. Det som sedan gör att interventionerna placeras i olika interventioner baseras på olikheterna i argumentation kring varför interventionerna genomförs. Analysen av interventionerna visar att olikheterna grundar sig i skillnaderna i nationens målsättningar med att intervensera vilket sedan styr språkanvändningen. I Vietnams fall baseras interventionen på en vilja från USA att bistå med fred och säkerhet i en region där dessa värderingar hotas, där en del blir att skydda den Sydvietnamesiska befolkningen mot den kommunistiska gerillan, Viet Cong.

Interventionen i Afghanistan argumenteras för att det finns ett behov av att skydda nationen mot aggressioner som motsätter sig ett fritt samhälle. Uppsatsens undersökning belyser därmed komplexiteten kring interventioner och hur de argumenteras för, genom att ta fasta på ett land där två interventioner har argumenterats för på olika sätt. Undersökningen möjliggör slutsatsen att interventioner skiljer sig åt beroende på vilken målsättning den argumenterar för. Därav skulle det vara intressant för fortsatt forskning att ta fasta på enskilda länder så som USA och föra en mer kvantitativ inriktning och undersöka fler interventioner än denna undersökning har beskrivit. För att ställa frågan, går det att klassificera en nation som humanitär världsspelare utifrån att enbart undersöka motiven bakom genomförda interventioner. Undersökningen klarade inte att visa en dominans av den ena diskursen över den andra i och med att interventionerna hade olika målsättningar. För att nå en generell slutsats av vilken diskurs som dominerar argumentationerna för amerikanska militära interventioner hade uppsatsen varit tvungen att vara kvantitativ för att undersöka fler interventioner.

Trots detta har uppsatsen lyft fram att interventioner sker för att det uppstår ett behov nationellt eller internationellt. Hur dessa sedan argumenteras för beror på vilken politisk inriktning staten för och ser som målsättning, om den utförs för att skydda andra nationers medborgare eller den egna nationen. Uppsatsen har tydliggjort att en stat kan argumentera olika för interventioner beroende på vilket politiskt behov som föreligger, vilket var fallet med interventionerna i Vietnam och Afghanistan.

6 Referenser

Böcker

Bergström Göran, Kristina Boréus, 2012. ”Diskursanalys”, i Bergström Göran och Kristina Boréus (red.) Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys, Studentlitteratur.

Bellamy J. Alex, Nicholas J. Wheeler, 2014. ”Humanitarian intervention in world politics”, i Baylis John, Smith Steve & Owens Patricia, ”The globalization of world politics, an introduction to international relations”. (6 uppl.): Oxford

Bellamy J. Alex, 2014, The Responsibility to Protect: A Defense, Oxford.

Bellamy J. Alex, 2012. Massacres and Morality: Mass Atrocities in an Age of Civilian Immunity, Oxford.

Bellamy J Alex, Tim Dunne, 2016. The Oxford Handbook of the Responsibility to Protect: Oxford

Dower Nigel, 2009. The Ethics of war and Peace, Cambridge: Polity Press,

Esaiasson Peter, Gilljam Mikael, Oscarsson Henrik & Wängnerud Lena (red.) (2012). ”Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad”. (4 uppl.). Stockholm: Norstedts juridik

Jason Ralph, 2013. America's War on Terror: The State of the 9/11 Exception from Bush to Obama, Oxford

Stern Maria, 2012. ”Säkerhet och säkerhetspolitik”, i Aggestam Karin och Kristine Höglund (red.) ”Om krig och fred en introduktion till freds- och konfliktvetenskap”, Studentlitteratur

Shapcott Richard, 2010, International Ethics A Critical Introduction, Cambridge: Polity Press

Teorell Jan, Torsten Svensson, 2007. ”Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod”. Malmö: Liber

Wheeler J. Nicholas, 2002. ”Saving Strangers: Humanitarian Intervention in International Society”, Oxford.

Biografi

Freidel Frank, Hugh Sidey, 2006. ”The Presidents of the United States of America”, hämtad 3/5 – 17, från: <https://www.whitehouse.gov/1600/presidents/lyndonbjohnson>

Artiklar

Evans Gareth, Mohamed Sahnoun. The Responsibility to Protect. Foreign Affairs, Vol. 81, No. 6 (Nov. - Dec., 2002), pp. 99-110

Germany Kent, ”Lyndon B. Johnson”. The Miller Center. Hämtad 10/5 – 17 från: <https://millercenter.org/president/lbjohnson/foreign-affairs>

Gregg II L. Gary, ”George W. Bush”. The Miller Center. Hämtad 3/5-17 från: <https://millercenter.org/president/gwbush>

Gregg II L. Gary, ”Campaigns and elections”. The Miller Center. Hämtad 15/5-17 från: <https://millercenter.org/president/gwbush/campaigns-and-elections>

Gregg II L. Gary, ”Foreign Affairs”. The Miller Center. Hämtad 15/5- 17 från: <https://millercenter.org/president/gwbush/foreign-affairs>

Gregg II L. Gary, ”Domestic Affairs”. The Miller Center. Hämtad 15/5-17 från: <https://millercenter.org/president/gwbush/domestic-affairs>

Global Policy Forum, 2005. ”US Military and Clandestine Operations in Foreign Countries”, hämtad den 9/5 – 17 från: <https://www.globalpolicy.org/us-westward-expansion/26024.html>

The United States Senate Party Division 1789- 2019. Hämtad 4/5-17 från:
<https://www.senate.gov/history/partydiv.htm>

Wheeler J. Nicholas, Frazer Egerton, 2009. The Responsibility to Protect: 'Precious Commitment' or a Promise Unfulfilled? *Global Responsibility to Protect* 1, s. 114- 132.

Transkriberade tal

Alla tal av Lyndon B. Johnson är hämtade från The Miller Centers digitala arkiv:

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/november-27-1963-address-joint-session-congress> (Hämtad: 10/5 17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/february-1-1964-press-conference> (Hämtad: 10/5-17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/february-21-1964-remarks-ninety-sixth-charter-day-observances> (Hämtad: 10/5-17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/february-29-1964-press-conference-state-department> (Hämtad: 10/5 - 17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/april-20-1964-speech-associated-press-luncheon> (Hämtad: 11/5 - 17).

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/july-24-1964-press-conference-state-department> (Hämtad: 11/5-17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/august-4-1964-report-gulf-tonkin-incident> (Hämtad: 11/5 - 17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/august-5-1964-remarks-vietnam-syracuse-university> (Hämtad: 11/5 - 17)

Alla tal av George W. Bush är hämtade från The Miller Centers digitala arkiv:

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-2001-first-inaugural-address> (Hämtad: 15/5-17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/september-11-2001-address-nation-terrorist-attacks> (Hämtad: 15/5-17)

<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/september-22-2001-address-us-response-attacks-september-11> (Hämtad: 15/5 - 17)